

Marktsignalen van OPEC

Coby van der Linde: "Mogelijk moet toch de markt het evenwicht vinden"

Energiepodium.nl 29 november 2016

Op 30 november aanstaande komen de ministers van de OPEC-landen bijeen voor hun 171^e gewone vergadering in Wenen. Er staat veel op het spel waardoor deze vergadering van de ministers veel minder gewoon is dan de naam doet voorkomen. In de afgelopen weken, sinds de IEF-vergadering ([het Internationale Energie Forum](#)) in Algiers in september is druk onderhandeld over een productiebeperking van OPEC en niet-OPEC-landen om de prijs van olie voor het eerst in jaren weer te ondersteunen met het beperken van het aanbod. De internationale oliemarkten reageerden enthousiast en de olieprijsen kropen zowaar dichterbij de \$ 50 dollar per vat. Op grond waarvan is nog onduidelijk, immers de OPEC-productie bleef stijgen en ook Rusland tikt dit jaar bijna het hoogste niveau sinds vele jaren aan.

Productie

Sinds 2014 is de OPEC-productie namelijk gestegen met bijna 3 miljoen vaten per dag naar bijna 34 miljoen vaten per dag (MBD). Deze stijging komt op het conto van Saoedi-Arabië, Iran en Irak, maar ook in Libië zit de productie sinds kort weer in de lift. Deze stijging compenseert meer dan het verlies aan productie in de Verenigde Staten en van enkele andere producenten, zoals Nigeria, waardoor het aanbod de vraag nog steeds overstijgt. Hoewel de vraag door de lage olieprijsen vooral in Azië is aangetrokken, duurt het herstel van het evenwicht in de markt dus lang. De opslag tanks zitten nog behoorlijk vol en blijven vervelend boven de markt hangen. Ieder hopen op herstel van het evenwicht wordt voorafgegaan door het loskomen van de opgeslagen hoeveelheden. Op initiatief van Algerije willen de producenten het herstel van het evenwicht een handje helpen en zo de economische nood enigszins lenigen. Zaak is om een signaal de markt in te sturen dat de kraan van de opslag tanks dus meer openzet, zodat volgend jaar vraag en aanbod eindelijk beter zijn werk kan gaan doen. Inmiddels valt te lezen dat de Amerikaanse productie in 2017 waarschijnlijk weer wat gaat groeien. De OPEC-landen zijn dus op zoek naar een delicate balans tussen iets willen en kunnen doen. Immers een iets hogere prijs is welkom voor hun lokale economie, maar als de groei van de vraag wordt afgeknepen is de vreugde van korte duur.

“Het gaat erom dat OPEC een adequaat signaal weet te genereren zodat de voorraden tot meer normale proporties worden teruggebracht”

Ongewis

De uitkomst van de interne OPEC-onderhandelingen is daags voor de vergadering nog steeds zeer ongewis, laat staan dat ook voldoende niet-OPEC-landen zich aansluiten bij de inspanning om het aanbod wat te beperken. De kans op een langdurig en daadkrachtig ingrijpen in de markt nam in de afgelopen weken af omdat de belangen tussen de verschillende grote producenten binnen en buiten OPEC te groot bleken. Iran en Irak kijken vooral naar Saoedi-Arabië voor een forse inperking van de productie, terwijl zij, om verschillende redenen, een bevestiging al een vergaande concessie vinden.

Ook Rusland heeft tot nu een bevrozing van de productie op het huidige niveau in de strijd gegoid. Saoedi-Arabië wil echter niet weer nagenoeg alleen verantwoordelijk worden gehouden voor het inperken van de productie. Het land heeft daar in het verleden slechte ervaringen mee opgedaan. Bovendien eist het land transparantie in de uitvoering van een productiebeperking, dat is ook nog best wel een dingetje.

Kippenspel

In de dagen voor 30 november wordt alles op scherp gezet. De Saoedische olieminister [Al-Falih](#) kondigde aan pas in de avond van 29 november aan te komen in Wenen, daarmee de druk opvoerend op de andere leden dat ze, als ze nog iets willen, er samen uit moeten komen. Er wordt ook opnieuw met Moskou overlegd om zo de benodigde vaatjes bij elkaar te sprokkelen voor een plausible productiebeperking. Maar misschien is een stoere verklaring over een flink aantal vaten dat van de markt wordt gehouden niet nodig. De stijging van de koers van de dollar in november was al een aangename verbetering van de koopkracht. Bovendien neemt de vraag naar olie toe en een bevrozing van de productie ligt sowieso al in het verschiet omdat nog meer groei extra investeringen zou vergen. Het gaat erom dat OPEC een adequaat signaal weet te genereren zodat de voorraden tot meer normale proporties worden teruggebracht en in 2017 het langverwachte herstel van de markt kan beginnen.

Spectaculair nietsdoen

Het is dus mogelijk dat de uitkomst van de gewone ministersvergadering van 30 november 2016 even spectaculair is als de uitkomst van de bijeenkomst op 28 november 2014, namelijk dat het toch de markt is die het uiteindelijke evenwicht moet vinden tussen vraag en aanbod. Al-Falih heeft al zoveel gezegd. Of zijn opmerking verwachtingsmanagement is of een laatste poging om de belangrijkste spelers onder druk te zetten, blijft nog gissen. Duidelijk is dat de markt wordt voorbereid op een subtieler signaal dan eerst gedacht en dat de handelaren in de aanloop naar de vergadering de gelegenheid krijgen de knopen nog maar eens te tellen.

Coby van der Linde is directeur van het Clingendael International Energy Programme (CIEP)